

ἀποπαδὰ καὶ πῆγε ἐκεῖ πολλαχ. *Νὰ πᾶ' νὰ φύγετε ἀποπᾶ!* Κρήτ. 'Αποπὰ ἴσαμ' ἐπὶ Κύνθηρ. *Αβόλα ἔρχεται ἀοπά, ἀπο-
σεῖ εἶν' κολαί Σέριφ. 'Ο Θεὸς νὰ συχωρέσῃ ἐκείνων ὅπου
εἴπαν ἀποπαδὰ Κρήτ. 'Αποπαὲ δὰ πάω 'γὼ καὶ τοῦ λόγου σου
ἤγαινε ἀπατὰ νὰ δοῦμε ἃ δὲ βροῦμε Κρήτ. Σὰν ἀνεμό-τοπο
ὄν ἐπέταξεν ἀποπὰ κ' ἐκεῖ πέρα αὐτόθ. || Αἶνιγμ.

'Αποπὰ κ' εἰς τὰ Χανιά | θωρῶ τῇ θειά μου καὶ γελᾷ
ἡ φωτιά) Κρήτ. || *Ἀσμ.

'Αγία Καταπολιανή, | πέψε μας κι ἀποπὰ κάνει
ἀπύρανθ.

Νὰ φύγω θέλω κι ἀποπὰ νὰ πάω 'ς ἄλλο δόπο,
ἴσως καὶ νὰ σωπάσουνε οἱ γλῶσσες τῶν ἀθρώπων

Κρήτ. Συνών. ἀπεδῶ 1. 2) 'Απὸ ταύτης τῆς στιγμῆς,
ἀπὸ τούτου ἀκριβῶς τοῦ χρόνου Κρήτ. Κύνθηρ.: **Ἀς δου-*
λέψω ἀποπὰ καὶ βράδυ (ἀπὸ τὴν ὥρα ἕως τὸ βράδυ). Συνών.
ἀπεδῶ 2.

ἀποπάγωμαν τό, Πόντ. (Τραπ. Σάντ.)

'Εκ τοῦ ρ. ἀποπαγώνω.

'Αποβολή τοῦ αἰσθήματος τοῦ ψύχους.

ἀποπαγώνω Πόντ. (Σάντ. Τραπ.) —ΚΠΑλαμ. Τρι-
σεύγ. 72

'Εκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. παγώνω.

1) 'Αποβάλλω τὸ αἶσθημα τοῦ ψύχους, γίνομαι θερμό-
τερος Πόντ. (Σάντ. Τραπ.): *Ἐπεπάγωσαν τὰ δάχτυλα μ' Τραπ.*

2) Παγώνω ἐντελῶς, αἰσθάνομαι ἰσχυρὸν ψυχὸς ΚΠΑ-
λαμ. ἔνθ' ἄν.: *Περασμένα τὰ μεσάνυχτα, ἴδρωτας κρύος μὲ*
ἀποπάγωσε.

ἀποπάζαρα ἐπίρρ. ἐνιαχ. ἀπονπάζαρα Στερελλ.
(Αἰτωλ.)

'Εκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. παζάρι.

Μετὰ τὴν ἐμπορικὴν πανήγυριν ἐνιαχ.: *Θὰ σὲ πληρώσω*
ἀποπάζαρα ἐνιαχ. Νὰ 'πιανὲ νὰ βρουχούλλα ἀπονπάζαρα νὰ
ξιπλύν' τὸν τόπον! Στερελλ. (Αἰτωλ.) Πβ. ἀποπανήγυρα.

ἀποπαιδιάζω ἀμάρι. 'ποπαιδιάζω Ρόδ. 'ποπαι-
δγιάζω Ρόδ.

'Εκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. παιδί.

Παύω νὰ γεννῶ. Συνών. ἀποπαιδιάζω (I), ἀπο-
παιδιώνω, ἀποπαιδώνω.

ἀποπαιδιάζω (I) Πελοπν. (Βυτίν. Λάστ.) Σίφν. ἀπο-
παιδῶ *Ηπ. (Πωγών.)

'Εκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. παιδί.

'Αποπαιδιάζω, ὁ ἰδ., ἔνθ' ἄν.: *Ὅντες ἤπαντρεύτηκες,*
ἡποπαιδία Σίφν.

ἀποπαιδιάζω (II) Πελοπν. (*Αρκαδ. Βυτίν. Καρδαμ.
Λάστ. Μεσσ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. ἀπόπαιδο.

'Αποκληρῶ υἱὸν ἢ θυγατέρα, ἀποκληρύττω ἔνθ' ἄν.:
Τὸν εἶχε ἀποπαιδίσει ὁ πατέρας του Μεσσ. Συνών. ἀπο-
βγάλλω 1 β, ἀποκληρώνω.

ἀποπαιδιώνω Κρήτ.

'Εκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. παιδιώνω.

'Αποπαιδιάζω, ὁ ἰδ.: *Ἐγὼ ἀποπαιδίσσα δλσθ, ἄλλες*
ἔχουνε σειρά.

ἀπόπαιδο τό, σύνθηθ. ἀπόπιδον βόρ. ἰδιώμ. ἀπό-
παιον Κάρπ. ἀποπαίδι πολλαχ. ἀποπαίδ' Πόντ. (Χαλδ.)

'Εκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. παιδί. Περὶ τῆς συν-
θέσεως ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,170 κέξ.

1) 'Ο ἀποκληρούμενος τῆς πατρικῆς περιουσίας υἱὸς
ἢ θυγάτηρ, ἀπόκληρος σύνθηθ.: *Τὸν ἔκαμε ἀπόπαιδο ὁ πατέ-*

ρας του. Τὸν εἶχε ἀπόπαιδο ὁ πατέρας του καὶ δὲν τοῦ ἄφησε
κληρονομία σύνθηθ. || Ποίημ.

Γιατί μὲ δέρνεις, μάννα μου, γιατί μὲ παραπαίρνεις

καὶ μὲ πετᾷς 'ς τὰ τριόστρατα σὰν ἔρημο ἀποπαίδι;

ΣΜατσούκ. Γλυκοχαράμ. 27. β) *Ατακτον παιδίον Πόντ.
(Χαλδ.) 2) Τὸ τελευταῖον γεννηθὲν παιδίον Θράκ. (Αἰν.)
Πάρ. (Λευκ.) Πόντ. (Χαλδ.) Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀποβυ-
ζαστάρει.

ἀποπαιδοῦσα ἡ, Λεξ. Λεγρ. Μπριγκ. Βλαστ.

'Εκ τοῦ οὐσ. ἀποπαίδι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
-οῦσα, περὶ ἧς ἰδ. *ΑνθΠαπαδόπ. ἐν *Αθηνᾷ 37 (1925)
180 κέξ.

'Επὶ γυναικός, ἡ παύσασα νὰ γεννᾷ.

ἀποπαιδώνω Κεφαλλ. Πόντ. (Κερασ.) —Λεξ. Μπριγκ.

'Εκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. παιδί.

1) 'Αποπαιδιάζω, ὁ ἰδ., 2) Μέσ. ἀποστεροῦμαι
τῶν τέκνων μου Πόντ. (Κερασ.)

ἀποπαίζω πολλαχ. 'ποπαίζω Κρήτ. κ.ά.

'Εκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. παίζω.

Παύω νὰ παίζω, τελειώνω τὸ παίξιμο ἔνθ' ἄν.: *Ὅσο*
νὰ ἀποπαίζωμε μᾶς πῆρε ἡ νύχτα πολλαχ.

ἀποπαίρνω σύνθηθ. ἀπουπαίρνω βόρ. ἰδιώμ. 'πο-
παίρνω πολλαχ. 'πουπαίρνω πολλαχ. βόρ. ἰδιώμ. 'ποπαί-
ρνω Εὐβ. (Κονίστρ.)

'Εκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. παίρνω. 'Η λ. καὶ
παρὰ Σομ.

1) Συμπεριφέρομαι πρὸς τινὰ τραχέως, σκαιῶς, ἰδίᾳ
πρὸς κατώτερον ἢ ἀσθενέστερον σύνθηθ.: *Ὅλο τ' ἀποπαίρνεις*
τὸ παιδί, τί σοῦ 'φταιξε; Τὸν ἀποπῆραν ὅλοι μ' ἔνα στόμα
καὶ τὰ 'χασε. Μ' ἀποπῆρε κι οὐλο μ' ἀποπαίρνει, δὲν κοιτάω
νὰ μιλήσω μπροστά του. Μ' ἀποπῆρε τὸν κακομοῖρη σὰν κἀνένα
σκυλλὶ σύνθηθ. Συνών. ἀγριοπαίρνω, ἀπαρξίζον, ἀπα-
ρξίζον, ἀπολαλῶ 3, ἀπολογιάζω (I) 2, παραπαίρνω.
Μετοχ. ἀποπαρμένος = προσβεβλημένος ΚΧατζοπ. 'Αγάπ.
21: 'Ἰγὼ, μονρὴ; εἶπε ἡ Βαρβάρα ἀποπαρμένη. 2) Λαμ-
*βάνω τι ἐντελῶς, ἐξ ὀλοκλήρου Θήρ. Θράκ. (*Αλμ.) Κρήτ.*
(Βιάνν.) Πελοπν. (Βυτίν. Μάν.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά.: Τ'
ἀπόπηρες τὰ κλαδιά; Θήρ. Δῶσ' του δῶσ' του τοῦ πάδηξε
τρεῖς φορὲς καὶ τοῦ 'πόπηρε τῇ δίττα Βιάνν. Θὰ πάρω ὅσο δοράω
σήμερα καὶ αὐριο τὸ ἀποπαίρνω ὅλο τὸ βελανίδι Μάν. 3) 'Απο-
λαύω τινος ἀφθόνως, μέχρι κόρου Στερελλ. (Αἰτωλ.): Τ'
ἀπουπῆρα οὐλα τῶρα, σταφύλια, σῦκα, δὲν τὰ θέλω τὰ
σ' χάθ'κα. 'Αφ' τοῦ πιδάχ' νὰ φάῃ ὅσον θέλ', θὰ τ' ἀπουπάρ' κι
δὲ θὰ ματαχαλέν'. β) Αἰσθάνομαι ἀνάπαυσιν, ἀνακούφισιν,
οἶον ἀπὸ κόπων, ἀπὸ στενοχωριῶν κττ., ἀναλαμβάνω, συνέρ-
χομαι Στερελλ. (Αἰτωλ.): Πῆγα 'ς τοῦ χουριό μ' κι ἀπουπῆρα.
'Ἠρθαν ἰδῶ νὰ πιοῦν ἕνα μῆνα κρύου νιρὸ κι ν' ἀπουπάρουν.

γ) Ἰκανοποιῶ ἐν μέρει τὸν πόθον μου Στερελλ. (Αἰτωλ.):
'Εφαγα ν' ἀπουπάρω. Τρώου σταφύλια γιὰ ν' ἀπουπάρω
(διὰ νὰ αἰσθανθῶ τὴν τελευταίαν γεῦσιν καὶ νὰ μὴ τὰ
ἐπιθυμήσω πλέον). || Φρ. 'Απουπαίρ' τῶρα αὐτός, γι' αὐτὸ
γυρεῖ' κρασί (εἶναι ἐτοιμοθάνατος). 5) Θερμαίνομαι
*ἱκανῶς πῶς Στερελλ. (*Αμφ.) —Μποῆμ 'Αγριολουλ. 43:*
'Ασ' το ν' ἀποπάρῃ λίγο (ὅταν πρόκειται περὶ πράγματος
*μὴ ἔχοντος ἀνάγκην πολλῆς θερμότητος) *Αμφ. Σὰν ἀπο-*
πῆρε 'θράκα ἡ πίττα καὶ σὰν ἀποπῆθηκε κ' ἔγινε τὸ ψωμί
Μποῆμ ἔνθ' ἄν. 4) Ἐπιλαμβάνομαι τινος ὀλίγον, οἶον
σπογγίζω τι ὀλίγον Θράκ.: 'Αποπαίρνω τὸ πάτωμα. 5)
Λαμβάνω τὸ μέρος τινος, ὑπερασπίζομαι, δικαιολογῶ,
ἐπαινώ Κρήτ. Ρόδ.: Μὴ δὴ 'δοπαίρνης, γιατί δὲν εἶναι ἐτσά
ποῦ τῇ θαρεῖς Κρήτ. 'Επόπαιρνά την ἴσαμε δά, μὰ ἀποδά

καὶ πέρα δὲ δὴ ὁπαίρων αὐτόθ. Μωρὲ ὁπαρμα ποῦ τὸν ἐπόπαιρον καὶ παίνειωμα ποῦ τὸν ἐπαίνειε! Ρόδ. 6) Ἐπὶ ἀνέμου, βροχῆς κττ., καταπαύω Στερελλ. (Μεσολόγγ.) Σκῦρ. : Ἀποπῆρε ὁ ἀέρας Μεσολόγγ.

ἀποπαλαβώνω ἑνιαχ. ἀπουπαλαβώνου Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. παλαβώνω.

Κάμνω τινὰ νὰ παλαβώσῃ ἐντελῶς, νὰ παραφρονήσῃ :

Ἄσμ.

Κὶ μὴ τοῦ πόδι κούνα μι καὶ μὴ τοῦ χέρι γνέθι
καὶ μὴ τοῦ μυρτζανόχειλου γλυκὰ κουβέντισέ μι
καὶ πές μου λόγια τῆς καρδιᾶς καὶ ἀπουπαλάβουσέ μι.

Συνών. ἀποκουζουλαίνω, ἀπολωλαίνω 1, ἀπολω-
λώνω 1, ἀπομουρλαίνω, ἀποτρελλαίνω, ξετρελ-
λαίνω.

ἀποπαλαίωμαν τό, Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποπαλαιώνω.

Τὸ νὰ γίνῃ τις νέος ἀπὸ παλαιοῦ. Συνών. ξανά-
νջωμα.

ἀποπαλαιώνω Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. παλαιώνω παρὰ τὸ
παλαιώνω.

Ἀποβάλλω τὴν παλαιότητα, καθίσταμαι νέος ἐκ πα-
λαιοῦ : Ἐπεπαλαίωσεν τ' ὁσπίτ'. Συνών. καινουργιώνω,
ξαναανջώνω.

ἀποπαλάλωμαν τό, Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποπαλαλώνω.

Ἀποκατάστασις τῆς διανοητικῆς υἰείας, θεραπεία ἀπὸ
παραφροσύνης.

ἀποπαλαλώνω Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. παλαλώνω.

Ἀποκαθιστῶ τινα εἰς διανοητικὴν υἰείαν, θεραπεύω
ἀπὸ παραφροσύνης.

ἀποπαλεύω Κρήτ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. παλεύω.

Τελειώνω τὴν πάλην : Ἀνῆμενε καὶ ἀποπαλέψανε καὶ ἀπόι
τῶσε λέει.

ἀποπανάρι τό, Κέρκ. ἀπουπανάρι Ἰόνιοι Νῆσ.
ἀπ'πανάρ' Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀχ'πανάρι Ἡπ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀποπάνω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
-άρι.

1) Ἡ ἄνω ὄψις πράγματος Κέρκ. Ἀντίθ. ἀποκατάρι 1.

2) Ἡ ἄνω πέτρα τοῦ μύλου, ἡ στρεφομένη μυλόπετρα
Ἡπ. Ἰόνιοι Νῆσ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) : Φρ. Τ' ἀπουκατάρι
τρώει τ' ἀπουπανάρι (ὅτι ἡ στρεφομένη μυλόπετρα φθείρε-
ται, ἐνῶ ἡ ἀκίνητος κάτω μυλόπετρα παραμένει ἀφθαρτος)
Ἰόνιοι Νῆσ. Συνών. καὶ ἀντίθ. ἰδ. ἐν λ. ἀποπανωλίθαρο.

ἀποπαναριᾶ ἡ, Κέρκ. Παξ. ἀπουπαναριᾶ Ἡπ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀποπανάρι.

Ἡ ἄνω ὄψις τοῦ ἄρτου ἐνθ' ἄν. : Κόβω μὲν ἀποπαναριᾶ,
τὴν βρέχω λάδι καὶ τὴν ἔφα σὰ μόσκο Παξ. Συνών. ἀπα-
νόφι, *ἀπανωάρις 2, ἀντίθ. ἀποκαταριᾶ 2, ἀπο-
πανινῇ (ἰδ. ἀποπανινός 3), κατόψι.

ἀποπανήγυρα ἐπίρρ. Πελοπν. (Μαζαίικ.) ἀπουπά-
γυρα Στερελλ. (Αἰτωλ.) ὁπανάνυρα Κύπρ. ἀποπανάγυρο
Χίος

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. πανηγύρι, παρ' ὃ
καὶ παγγύρι, ὅθεν ὁ τύπ. ἀπουπάγγυρα.

Μετὰ τὴν πανήγυριν, εἴτε θρησκευτικὴν εἴτε ἐμπο-
ρικὴν ἐνθ' ἄν. : Ἐφυγ' ἀποπανήγυρα Μαζαίικ. Μᾶς ἤρθαν
καὶ μ'σαφ'ραῖοι ἀπουπάγγυρα Αἰτωλ. || Παροιμ. Ὅπανάνυρα
χωρκατῆς ἀλλαμένος (ὅτι ὁ ἀγροῖκος φορεῖ τὴν ἐορτάσιμον
ἐνδυμασίαν μετὰ τὴν ἐορτήν. Ἐπὶ τῶν ἀκαίρως ποιούντων
τι) Κύπρ. Συνών. ξωπανήγυρα. Πβ. ἀποπάζαρα.

ἀποπανήσιος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀχπανήδους Ἡπ. (Χου-
λιαρ.) ἀχπανήδου τό, Ἡπ. (Χουλιαρ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀποπάνω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
-ήσιος.

1) Ἐπιπόλαιος, ἀνόητος. 2) Οὐδ. οὐσ., ὄνος : Εἶνι
διπ ἀχπανήδου (ἐπὶ ἀνοήτου ἀνθρώπου).

ἀποπανινᾶ ἐπίρρ. ἑνιαχ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀποπανινός.

Ἀπὸ ἐπάνω. Ἀντίθ. ἀποκατινᾶ.

ἀποπανινός ἐπίθ. Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κόρινθ. Λα-
κων. Μάν. Οἰν. Ὀλυμπ.) Σῦρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀποπάνω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
-ινός. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Ὁ ἐπάνω, ὁ ἀνωτέρω ἄλλου τινος ἐνθ' ἄν. : Σ τὸ
ἀποπανινὸ σουρτάρι τό 'χω βάλει Μάν. Ἡ ἀποπανινὴ λούρα
τοῦ χωραφιοῦ μου εἶναι γομάτη ἐλαιὸς αὐτόθ. || Φρ. Κάνει
ἀποπανινᾶ (κολυμβῶν κινεῖ τὰς χεῖρας ὑπὲρ τὴν ἐπι-
φάνειαν τοῦ ὕδατος) Σῦρ. Ἐγινε ἀπὸ ἀποκατινὸς ἀποπα-
νινός (ἐπὶ ἀνθρώπου κακῶς ἔχοντος καὶ παρὰ προσδο-
κίαν ἀναλαβόντος) Κόρινθ. 2) Ἐπὶ ἀνέμου ἢ βροχῆς,
ὁ ἀπὸ βορρᾶ ἐπικείμενος Πελοπν. (Καλάβρυτ. Λακων.) :
Νὰ πάρῃ μὲν γειᾶδα ἀποπανινῇ καὶ θὰ τὸ σηκώσωμε τὸ ἄλῶνι
(νὰ πνεύσῃ ἐλαφρὸς βόρειος ἄνεμος καὶ θὰ λικμήσωμεν
τὸν ἄλωνισθέντα σῖτον) Καλάβρυτ. || Γνωμ. Εἶδες ἀποκα-
τινὸ νερό ; τρούπωσε νὰ περάσῃ, εἶδες ἀποπανινὸ νερό ; φεύγα
νὰ μὴ σὲ πιᾶσῃ (ὅτι ὅταν ἡ βροχὴ ἐπικεῖται ἀπὸ νότου,
ταχέως θὰ παρέλθῃ, ὅταν δὲ ἀπὸ βορρᾶ, θὰ εἶναι μακρᾶς
διαρκείας) Λακων. 3) Θηλ. οὐσ., ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τοῦ
ἄρτου Πελοπν. (Ὀλυμπ.) Συνών. ἀποπαναριᾶ.

ἀποπανίτσα ἐπίρρ. Πελοπν. (Κόκκιν.) ἀπουπανίτσα
Πελοπν. (Παππούλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀποπάνω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
-ίτσα.

Εἰς τὸ ἐπάνω μέρος : Ἐδευτου χάμω ἀποπανίτσα ἐν'
ὁ γάιδαρος, ροβόλα τονε κάτω Κόκκιν. Ἀπουπανίτσα νὰ φτειά-
γῃς τὴν τραγατσούλλα (πρόχειρος ἐκ κλάδων καλύβη) Παπ-
πούλ.

ἀποπαννίζω Κρήτ. κ.ά.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. παννίζω.

Τελειώνω τὸ καθάρισμα τοῦ φούρνου : Εἶχενε 'κεινῇ
ἀποπαννισμένο τὸ φούρνο.

ἀποπανούλλια ἐπίρρ. Πελοπν. (Τρίκκ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀποπάνω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
-ούλλια.

Ὀλίγον ἀνωτέρω : Εὐτοῦ ἀποπανούλλια εἶναι.

ἀποπαντοῦ ἐπίρρ. κοιν.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἐπιρρ. παντοῦ.

Πανταχόθεν, ἐκ πάσης διευσθύνσεως, ἐκ παντὸς τόπου :
Μαζεύεται κόσμος ἀποπαντοῦ. Ἀποπαντοῦ πηγαίνουν 'ς τὴν
Μεγαλόχαρῃ. Συνών. ἀποολοῦθε.

ἀποπάνω κοιν. ἀποπάνου Εὐβ. (Κονίστρ.) κ.ά. ἀπου-
πάνω Πελοπν. (Λάστ.) Πόντ. (Ἰνέπ.) ἀπουπάνου βόρ. ἰδιώμ.
καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.) Πελοπν. (Βούρβουρ.) ἀποπάν' Πόντ.

